*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 52. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 18-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 18, 1975 No. 52. VOL. LXXXII.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ СЕРДЕЧНО ПРИВІТАЛА РЕНАТУ БАБАК

Ню Йорк (Л. В.). — „Зірка першої величини"; „Буйний виквіт рідного краю"; „Незрівняної краси голос"; „Унікальний, одноразовий неповторний голос"; „Тільки на Україні могла народитися така співачка" і ще багато інших захоплених слів лунало звідусіль після недільного виступу Ренати Бабак в Українському Інституті Америки.

Рената Бабак в ролі „Аїди"

Вечір - зустріч з українським громадянством визначної співачки Ренати Бабак, колишньої солістки Львівської опери і Большого театру в Москві, яка недавно „вибрала волю", відбувся в неділю 16-го березня о год. 5-ій по полудні заходом Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Великого Ню Йорку, — Відділу УККА.

Рената Бабак виступила з кількома українськими народними піснями і романсами. Висока, струнка, 36-літня білявка з відвертим поглядом великих синіх очей і чарівним роззброюючим усміхом стала близькою і рідною всім, що її слухали, тому і оплескам, і квітам не було кінця. Артистці акомпаніював Юрій Цебрівський.

Артистку вітали від Організацій Ню Йорку адв. Роман Гуглевич, від Ради у Справах Культури при СКВУ мистець Володимир Ласовський, від Музичного Інституту проф. Меланія Байлова, від хорового мистецтва інж. Богдан Рак, від Літературно - Мистецького Клюбу, Об'єднання Образотворчих Митців і АДУК маестро Теодор Терен - Юськів, від Фонду Катедр Українознавства і Гарвардського Українознавчого Центру д-р Ірина Падох, голова Нюйоркського Відділу, а скарбник Об'єднаного Комітету, Микола Хоманчук вручив артистці чек від Комітету у висоті 1,000 долярів.

Зворушена виявами цих щирих почуттів від земляків - українців, Рената Бабак дякувала за рідність, увагу й тепло, виявлені до неї і до її подруги, п-ні Марини Візенталь, товаришки її ще з дитячих років, яка вірно і невідступно товаришить їй вже довгі роки. Вони разом виростали, разом училися і разом заплянували втечу на Захід, що так успішно завершилася. Артистка, повна оптимізму й найкращих сподівань на майбутнє, дякувала своїм добродіям — інж. Богданові й пані Ірині Чайківським та Ірині Кливак — за неоцінену допомогу, яку вони їй дали в критичні хвилини недавнього минулого, та висловила надію, що на її концерті в Карнеґі Гол 13-го квітня будуть присутні багато українців, для яких вона готує велику і амбітну програму; вона виконуватиме арії, романси і пісні Лисенка, Стеценка і Кос - Анатольського; Шуберта, Шумана, Моцарта, Сібеліуса і Ґлієра; Ліста, Меєрбера, Сен - Санса і Візе; Генделя, Равеля, Ольшанського, Де Фалія і Ваґнера; Россіні, Верді і Масканьї.

Зустріч закінчилася вечіркою при буфеті і збудженими розмовами на теми мистецтва та української культури.

РОМАН ДЯКІВ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС ВІЛКС БЕРИ

Вілкс Бері, Па. — Роман Дяків був переобраний на голову місцевого Окружного Комітету УНСоюзу на річному зібранні Округи, що відбулося тут в суботу, 8-го березня ц. р. Вибрані з ним були Ольга Малищак — місто - голова; Василь Стефурин — секретар; Михайло Скерпон — англомовний секретар; Катерина Лукач — касир і Іван Блищак — культурний референт. Контрольна Комісія: п. Блищак — голова та Іван Гренчишин і Василь Валігун — члени.

Збори відбулися в залі української католицької церкви св. Петра й Павла у Вілкс Бери і в них взяли участь представники 8-ох Відділів (зі всіх 9-ти, що входять в Округу). Збори відкрив п. Дяків, а п. Блищак відмовив молитву, після чого вибрано президію зборів, до якої увійшли п-і Марія Душник, заст. головного предсідника УНС як почесна голова голова, та п. Дяків як голова і п. Стефурин як секретар. На заклик п. Дякова, присутні вставанням з місць хвилинною мовчанкою вшанували померлих членів Округи.

Після відчитання протоколу з минулорічних зборів секретарем Стефурином, приступлено до звітів урядовців з їхньої діяльности. Голова Р. Дяків звітував, що Округа виконала стовідсотково свою квоту у приєднуванні нових членів та що в цій кампанії брали активну участь всі Відділи Округи. Він теж заявив, що в останній Конвенції УНС з Округи взяло участь сімох делегатів. Р. Дяків також го-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

В членській кампанії УНСоюзу 1975 року, метою якої є забезпечити 5,000 нових членів на суму $12,000,-000, наспіли до Головної Канцелярії впродовж перших двох тижнів березня 92 аплікації нових членів. По дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори, конвенційні делегати і секретарі Відділів:

Михайло Фединишин (В. 155) — 7 аплікацій нових членів, Володимир Милимчук (В. 147) — 4, Карло Сачко (В. 53) — 3, Марія Стецьків - Дика (В. 149) — 3, Петро Врублівський (В. 301) — 3, Володимир Лучкань (В. 12) — 2, Михайло Отрок (В. 14) — 2, мгр Володимир Сенежак (В. 27) — 2, Мирослав Демчук (В. 76) — 2, Микола Бобечко (В. 102) — 2, Іван Дроздовський (В. 127) — 2, Ярослав Леськів (В. 133) — 2, Лев Гардінк (В. 206) — 2, Теодор Кубарич (В. 217) — 2, Степан Островський (В. 270) — 2, Степан Глоговський (В. 346) — 2, та по одній аплікації 50 організаторів, делегатів і секретарів Відділів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ В НЮ ЙОРКУ, НЮАРКУ, ВОТЕРВЛІТІ І ТРОЇ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ГЕН. ЧУПРИНКИ-ШУХЕВИЧА У 25-РІЧЧЯ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ

В Ню Йорку

Ню Йорк (в. л-ць). — Розпочинаючи відзначування 25-ої річниці з дня геройської смерти Головного Командира УПА ген. хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки, українська громада Ню Йорку взяла численну участь у Службі Божій, що її відправив в неділю, 16-го лютого ц. р. о год. 12-ій дня парох церкви св. Юра о. ігумен д-р В. Гавліч, ЧСВВ, згадуючи при тому у своїй проповіді про шляхетний характер сл. п. Генерала, його глибоку релігійність і прив'язаність до своєї Церкви та незрівняну патріотичність. Отець проповідник закінчив своє коротке слово цитатою із звернення Воюючої України до української еміграції з жовтня 1949 року, в якому зокрема говориться про єдність, спільну дію в обороні України і скоординовані виступи всієї діяспори.

Ген. Тарас Чупринка-Роман Шухевич, Головний Командир УПА, поляг смертю Героя в боротьбі з ворогом 25 років тому

Після Служби Божої о. д-р В. Гавліч в співслуженні оо. д-ра М. Сютика й Івана Сембрата відправив Панахиду, яку співав чоловічий хор під диригентурою І. Хомина. У Службі Божій і Панахиді взяли організовану участь молодь і представники громадських, комбатантських і жіночих організацій зі своїми прапорами.

Юрій Шухевич, син ген. Чупринки-Шухевича, із своїм малолітнім сином, внуком Генерала. Юрій Шухевич відбуває у Владимирській тюрмі біля Москви вже третій з черги 10-літній вирок за те, що не хоче відректись та засудити свого батька-героя.

По полудні, о год. 2-ій біля 200 осіб взяло у часть у Святочних Сходинах, які відбулися з ініціятиви Організацій Українського Визвольного Фронту у власному Домі. Сходини відкрив голова 2-го Відділу ООЧСУ Ярослав Косановський, а голова Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки Корнель Василик виголосив святочне слово. Мистецьку частину програми виповнили сумівці з Осередку ім. Михайла Сороки в Асторії (мандолінова оркестра і рецитатори), під керівництвом головної виховниці Галини Климук, які відіграли в'язанку повстанських і стрілецьких пісень та виголосили спільну рецитацію. Старша юначка Леся Галатин на тлі оркестри читала повстанські вірші різних поетів.

Сходини закінчено відспіванням пісні „Не пора . . ." Ширші святкування в Ню Йорку, що їх підготовляє Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, Метрополітальний Відділ УККА, відбудуться осінню, а центральне відзначення 25-річчя смерти Тараса Чупринки відбудеться 4 і 5 липня на Оселі СУМА в Елленві, підготовкою якого займається покликаний Головною Управою ООЧСУ окремий Комітет.

В Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — Неділя 16 березня була днем ген. Романа Шухевича — Тараса Чупринки, Головного командира УПА, для українського громадянства Нюарку і околиці. В українських католицькій і православній церквах правилися Богослуження і панахиди за спокій душі поляглого перед 25-ма роками у бою зболшевицькими військами КҐБ Головного командира УПА. В часі кожної Служби Божої були виголошені відповідні проповіді. На панахиді в українській католицькій церкві були репрезентовні комбатантські організації відділів УПА з Йонкерсу, Ірвінґтону, станиці УПА з Пассейку і Ню Йорку, ОбВУА, станиці I УД-УНА з Нюарку, молодечих організацій СУМА, Пласту, Союзу Українок Америки та відділу ООЧСУ з Нюарку. В українській православній церкві св. Тройці після Богослуження в намірені українського народу парох о. д-р Юрій Шумовський відслужив панахиду за сл. п. ген. Романа Шухевича — Чупринку.

Вечером того ж дня в імпрезовій залі Вейлсбург Гай скул відбулася святочна академія, в програмі якої були апель комбатантських і молодечих організацій, святкове слово к. старшини УПА Лева Футали та мистецька частина. Свято відкрив голова Ділового Комітету інж Богдан Мак, який перевів апель репрезентацій „трьох поколінь" — комбатантських організацій УПА, I УД УНА, ОбВУА та Пласту і СУМА. Апель прийняли майор І. Гарнавський та сотник Лев Футала. По відчитанні „денного наказу" і „віднови присяги", діти в народних одягах Л. Луцишин і А. Мак під звуки традиційного „На вічний спокій" поклали вінок з живих цвітів перед погруддям Головного командира УПА, по обох боках якого звисали революційні червоно-чорні прапори ОУН, яку він очолював в Україні у найважчі роки боротьби до дня своєї смерти.

Сильвету Головного командира УПА як вояка, політичного діяча та людини накреслив у своєму святковому слові сотник Лев Футала, який коротко, по-воняцьки, відтворив перед очима слухачів трагічні картини дійсности 40-их років, коли Українській Повстанській Армії довелося вести боротьбу на два фронти — проти нацистської Німеччини і совєтської Росії. У цих важких роках з повною силою виявився талант ген. Романа Шухевича — Чупринки, який упродовж семи років стояв на чолі цього нерівного змагу українського народу за свою волю.

В мистецькій частині академії виступала солістка Марта Кокольська-Мусійчук, яка виконала у двох частинах п'ять пісень при акомпаніяменті п'яністки Галі Клим. Ангелина Король рецитувала „Лебедь" О. Олеся та „Гранітні обеліски" В. Симоненка. Капеля бандуристів при Станиці I УД УНА в Нюарку виконала п'ять точок під керівництвом В. Юркевича та диригентурою О. Головацького. Академію закінчено відспіванням „Не пора, не пора!"

При нагоді святочної академії присутні схвалили резолюцію в обороні сина сл. п. ген. Романа Шухевича — Юрія, який якраз тепер відбуває у Владимірській тюр-

(Закінчення на стор. 3-ій)

КҐБ ВІДКРИЛО І ЗНИЩИЛО ДРУКАРНЮ РЕЛІГІЙНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В РИЗІ

Ню Йорк. — Прибувши на відвідини до ЗСА, євангелицький пастор Шведської баптистської Церкви Гергард Гам, який є керівником так званої Славістичної Місії у Швеції, повідомив представників преси і зібраних зацікавлених, що згідно з одержаними вістками спеціяльний загін КҐБістів, озброєний наймодернішими технічними апаратами і гелікоптерами, віднайшов і зліквідував розташовану в околиці Риги (Латвійська ССР), велику друкарню релігійної літератури, зокрема молитовників і потрібних Богослужебних книжечок та склади паперу, безпощадно знищивши усе устаткування. При тому заарештовано дев'ятьох осіб, прізвищ яких ще не устійнено. Згідно з повідомленням релігійного підпільного видання „Реліджес Нюз Сервіс", яке появляється в Прибалтійських країнах, такі книжечки і молитовники користувались величезною популярністю в цілому Совєтському Союзі і попит на них був такий великий, що наклад треба було дуже часто поновляти. Помимо інтенсивних розшуків і досліджень, друкарню вдалося зберігати, аж поки органи КҐБ не застосували у розшуках радіоактивних апаратів, хемічних засобів, апаратів Гайгера, тощо. В розшуках взяло участь біля 200 міліціонерів і службовиків КҐБ, рухом яких керовано з гелікоптерів.

Пастор Гамм пояснив при тому, що молитовники і релігійні книжечки видавались за гроші, зібрані серед вірних в самому СССР і закордоном, переважно у Скандинавських країнах. В Швеції, наприклад, існує від 1971 року окремий Осередок Зв'язку з Церквами в Совєтському Союзі, який своїми фондами видав біля 300.000 книжечок в різних мовах світу. Пастор Гергард Гамм стоїть на становищі, що поки Конституція СССР не забороняє і гарантує свободу релігії, Місія у Швеції має повне законне право діяти і займатися поширенням релігійної літератури навіть у Совєтському Союзі.

СЕНАТСЬКА ФІНАНСОВА КОМІСІЯ ПРОПОНУЄ ЗМЕНШИТИ ПОДАТКИ НА 29.9 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

Вашингтон. — Сенатська фінансова комісія у п'ятницю, 14 березня, проголосувала законопроєкт, який пропонує зменшити федеральні податки на 29.2 більйона долярів, замість на 21.3 більйона, проголосованих Палатою Репрезентантів минулого місяця, і замість на 16 більйонів долярів, запропонованих президентом Джералдом Фордом. Із загальної суми 29.2 більйона долярів, 21.2 більйона стосувалося б особистих платників федеральних податків, а решта бизнесового сектора. Білий Дім натякнув, що президент Форд міг би погодитися на таке велике зменшення в податках в 1975-му році і на менші обниження в наступних роках, але під умовою, що Конгрес запевнив би його, що не схвалюватиме таких програм, які вимагали б дуже великих видатків федерального Уряду.

Проголосований в п'ятницю Сенатською комісією законопроєкт тепер переданий на розгляд цілого Сенату. Лідер Демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд заявив, що старатиметься, щоб законопроєкт якнайскоріше пройшов через Сенат і був переданий для Палати Репрезентантів для полагодження розбіжностей і опісля переданий президентові Фордові, бо „економіка країни потребує негайної стимуляції", — заявив сенатор Менсфілд.

Законопроєкт пропонує звернути більшості платникам до 10 відсотків із податків, зібраних за 1974-ий рік а максимальна сума такого звороту виносила б 200 дол. Проєкт включає вже раніше проголосовану пропозицію, щоб покупці домів і квартир одержали податкові кредити якщо закуп відбудеться перед кінцем цього року. Ці податкові кредити становили б 5 відсотків ціни хати або квартири, а максимальний податковий кредит міг би виносити 2,000 долярів. Сенатська фінансова комісія також проголосувала обнизити податкові стопи для менш заможних прошарків суспільства, збільшити інвестиційні податкові кредити для підприємств і включила в законопроєкт раніше проголосовану постанову, щоб платники податків відтепер могли або далі відраховувати 750 долярів за особу від загальної суми, яка підлягає оподаткуванню, або вже від ефективного податку відтягати по 200 дол.

„Самопоміч" відзначено почесною грамотою за допомогу потребуючим українцям

Ню Йорк (вс). — Головна Управа „Самопомочі" в Ню Йорку отримала разом з подякою за цьогорічну допомогу грамоту почесного члена від Президії Української Медично-Харитативної Служби з Мюнхену за довголітню допомогу потребуючим українцям. На цій почесній грамоті написано, що „Українська Медично-Харитативна Служба в доказ признання надзвичайних заслуг рішила іменувати Головну Управу „Самопомочі" почесним членом УМХС."

Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" з Головною Управою в Ню Йорку та відділами по більших осередках українського поселення в Америці проводить серед свого членства та всього українського громадянства збірки грошей і одягів, що їх опісля розсилає потребуючим українцям в Німеччині, Австрії, Юґославії, Польщі, Бразилії та інших країнах світу. Значну частину зібраних грошей пересилає „Самопоміч" щорічно Українській Медично-Харитативній Службі, яка ці допомоги розділює хворим, інвалідам та іншим потребуючим по різних країнах їхнього поселення, а навіть за залізною заслоною.

Згідно з інформаціями Головної Управи „Самопоміч", за роки 1968-1974 вислано потребуючим українцям через „Самопоміч" грошові допомоги на суму $24,072.00 та тисячі посилок з одягами, харчами і книжками.

УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ ВІДБУВ НАРАДИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В суботу 15 березня тут у приміщенні Українського Народного Союзу відбулися наради обраного на конференції 1 березня Українського Крайового Комітету 200-річчя Америки. Наради відкрив о год. 10:30 перед полуднем і ними провадив голова Комітету Йосип Лисогір. На порядку дня було цілий ряд ділових справ, в тому устійнення назви Комітету, розподіл функцій між його членами, утворення секретаріяту, устійнення програми поточної діяльности та схвалення „Звернення до українського громадянства в ЗСА".

Назву Комітету устійнено на: „Український Комітет 200-річчя Америки", а в англійській мові: Ukrainian Bicentennial Committee of America.

Після дискусії вирішено в рямках Комітету покликати комісії організаційну, фінансову, зв'язків з місцевими, стейтовими та федеральними установами, зв'язків з українськими установами та організаціями і зв'язків з етнічними групами в ЗСА. Комісії очолили окремі члени Комітету, в тому Я. Гайвас — Комісію організаційну, мгр І. Ванник — фінансову, зв'язків з урядовими та муніципальними установами — Й. Лисогір та В. Бакай, а з федеральними агенствами — д-р С. Куриляс та Т. Шмагала. Комісію зв'язків з українськими установами очолив мгр І. Базарко та як його заступник — Стефанія Букшована. Узгіднено покликати окремий діловий секретаріят. Перед Комітетом за зорганізування і працю його секретаріяту відповідатиме мгр І. Базарко. Комісію зв'язків з етнічними групами очолив д-р Ю. Куляс.

Коли йдеться про програму поточної діяльности на найближчий час, то нарада розглядала питання публікації історії українського поселення в ЗСА, видання медалей для заслужених піонерів, визначення історичних пам'яток та підготовку масової інформаційної брошури про українців в ЗСА. З уваги на те, що ряд українських установ вже заплянували різні публікації з нагоди 200-річчя Америки і місця та ролі українців в ЗСА, вирішено покликати Комісію публікацій, яка розгляне всі проєкти і пляни та координуватиме видавничу діяльність. В склад Комісії увійшли ред. Я. Гайвас, ред. М. Сосновський і ред. А. Драган.

Комітет прийняв проєкт медалей для піонерів, виготовлений мистцем Б. Титлою, а також вирішив покликати комісію під проводом проф. П. Стерча та Т. Шмагали для визначення українських історичних пам'яток в ЗСА. Вирішено підготовити та видати масовим тиражем інформаційну брошуру про українське поселення в ЗСА до 200-річчя Америки. Крайовий комітет розглянув та схвалив проєкт „Звернення до українського громадянства в ЗСА".

Окремо розглянено справу двох імпрез, які були б у безпосередньому віданні Крайовому Комітету, а саме імпрези у Філядельфії в 1975 і 1976 роках, та у Вашингтоні в 1976 році. У Філядельфії заплановано місцевим Комітетом 200-річчя Америки, що його очолює д-р І. Скальчук, дві великі імпрези. Перша відбудеться 22 або 29 серпня 1975 року, а друга — 13 липня 1976 року. Імпреза в 1975 році матиме характер фестивалю співу і танку, а імпреза в 1976 році буде набагато ширша і матиме загальнокрайовий мистецький характер. Одночасно у Філядельфії упродовж цілого серпня 1976 року відбудеться показ українського модерного і народного мистецтва та народної ноші у Музеї Пенсильванійського університету. Імпрезу у Вашингтоні матиме політичний характер і за її підготовку відповідатиме місцевий Комітет 200-річчя. Крайовий Комітет репрезентуватиме там д-р С. Куриляс. Комітет прийняв інформацію про те, що Український Робітничий Союз плянує на літо 1976 р. фестиваль тут народженої української молоді.

На нараді розглянено також питання видання ілюстрованого стінного календаря за проєктом А. Поничча. Для узгіднення з проєктодавцем видання і опрацювання покликано окрему комісію, до якої увійшли Христина Навроцька, мгр І. Базарко та мгр І. Ванник.

У зв'язку з нагромадженням цілого ряду невідкладних справ, постановлено, що чергове засідання Комітету відбудеться вже 12 квітня у приміщенні Українського Народного Союзу. На це засідання голови окремих комісій мають підготовити докладні пляни і проєкти.

У ТВІН СИТІ ВІДБУЛАСЯ ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА В ПОШАНУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Миннеаполіс (Н.П.). — Заходами Організації Української Католицької Молоді при Церкві св. Константина в Міннеаполісі, де парохом є о. крил. д-р Степан Кизл, відбулася 10 березня ц.р. успішна телевізійна програма на станції КТЦА в пошану генія українського народу Тараса Шевченка.

Програму, що мала на цілі запізнати ширший американський загал з нашою культурною спадщиною і мала назву „Америка і український поет Тарас Шевченко", підготовив д-р Михайло Козак, голова парафіяльного комітету для справ молоді.

Цей, вже другий, за останніх кілька місяців виступ нашої молоді на телевізії був широко розголошений в місцевій пресі. Також місцева радіовисильня з найбільшим числом слухачів поінформувала про цю програму, при тому подала короткий життєпис нашого поета і підкреслила, що Тарас Шевченко це український Шекспір.

Вечером, о 10-ій годині, на телевізійному екрані, показалося з глибокою задуманими очима обличчя Кобзаря, а довкруги нього багато молоді, зодягненої в українські народні строї. Студент Роман Смулка спокійним і зрівноваженим голосом заповів назву програми, відмітив її організаторів і представив глядачам доповідачів що ними були: п. А. Гринко-Джелм, д-р Михайло Козак та студенти Марія Кміт, Володимир Сеник, Орест Татарин і Анна Заставна. Всі вони у вишиваних українських блюзках або сорочках.

Основну частину програми започаткувала молоденька учениця Мая Вуйик, словами Шевченка „Думи мої...". Пані Джелм схарактеризувала велич і значіння нашого поета для всього людства, зокрема Америки. Для підкреслення цього відчитано конгресову резолюцію ЗСА, котрою відкрито дорогу для здвигнення йому пам'ятника в столиці Америки, а дальше наведено слова президентів — Айзенгавера,

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Етноцид в СССР у дії

Останнім часом за кордонами України в українській пресі багато пишеться про політичних в'язнів у СССР, а українське громадянство в діяспорі продовжує всіми можливими засобами оборонну акцію, намагаючися полегшити долю тих своїх земляків, які караються в тюрмах і концтаборах СССР. Також багато пишемо і говоримо про церковно - релігійні переслідування і порушування в Україні і СССР основних прав людини.

Всі ці заходи та акції, протести, маніфестації і демонстрації заслуговують на увагу і їх можна тільки розгортати і поширювати, але, на жаль, дуже часто, звертаючи нашу увагу і зосереджуючи наші зусилля на якійсь одній справі, ми водночас випускаємо з поля зору цілість проблеми, або, як це правильно висловлене у фразі, „за деревами не бачимо лісу".

Справа в тому, що, займаючись такою чи іншою проблемою, включно з обороною наших політичних в'язнів, ми практично перестали цікавитися тим, що загально окреслюється совєтською „національною політикою". Мало того, в нас помітне легковажне ставлення до цього питання, виразна недооцінка дуже реальної загрози не в маштабі гурта людей, суспільної кляси тощо, а в маштабі цілого народу, і не тільки сьогодні, але й в перспективі майбутнього.

Совєтська „національна політика" — справа далеко не тривіяльна, малозначна, чи, як це навіть дехто пробує твердити, несерйозна, мовляв „нація вічна", „нації знищити не можна". Для Москви „національна політика" в її імперії є справою першочергової ваги, а мета цієї політики — зруйнувати, знищити і викреслити з історії цілі народи, мовляв, ідеалом є „інтернаціоналізоване" суспільство, яке затратить національні „архаїзми" і засвоїть „загальні", — у цьому конкретному випадку нібито „радянські", — а насправді російські культурні прикмети, включно з російською мовою. Шлях до такого „інтернаціоналізованого суспільства" — вимішування народів у СССР ліквідація в кожного з них національного елементу.

У „Радянській Україні" з 4 березня, в статті „Інтернаціоналізм і соціялістичний спосіб життя", написано цілком відверто і цілком ясно:

„Інтернаціоналістська спрямованість соціялістичного укладу поглиблюється завдяки активізації міграційних процесів, перетворенню ВСІХ союзних республік і величезної більшости трудових колективів у багатонаціональні формування".

Тут не йдеться про „чисту теорію", а й про дуже серйозну „практику", і про це говорить та ж стаття, де написано, що у висліді такої політики режиму „в 11 з 15 союзних республік, в тому числі в Україні, інонаціональні групи становлять понад четверту частину всього населення, а в переважній більшості автономних республік — понад половину". Мало того, ми знаємо, що є вже республіки, де автохтонне населення вже нижче 50 відсотків (Казахстан — 30.4 відс. казахів, 42 відс. росіян; Киргизія — 43,8 відс. киргизів, а 29,2 відс. росіян).

Коли йдеться про Україну, то В. Щербицький подав у листопаді минулого року, що в Україні відсоткове відношення українців до неукраїнців зменшилося з 3/4 до 2/3. Число росіян збільшилося до 19,4 відсотка (дані з 1970 р.). Все це примушує не тільки до застанови, а й до конкретної протиакції проти етноциду, що його в Україні вже здійснює Москва під плащиком „пролетарського інтернаціоналізму".

На порядку дня стає у повному обсязі оборона самої біологічної основи нашої нації, яку Москва хоче знищити в ім'я своїх колоніяльно - імперських плянів.

Охорона прав споживачів

Минулого тижня Сенатська комісія для справ діяльности уряду нарешті проголосувала законопроєкт, що пропонує створити незалежну аґенцію, завданням якої було б заступатися за права споживачів - покупців під час переслухувань чи засідань різних федеральних агенцій чи в судах, коли вирішуватимуться такі справи, як ціни на продукти, їх якість і вартість тощо. Відрадним фактом є те, що після 4-річних старань нарешті пощастило взагалі проголосувати такий законопроєкт та що Сенатська комісія для справ діяльности уряду схвалила його 11-ма голосами проти 1-го. Така переважаюча більшість голосів в сенатській комісії майже запевнює, що за цим законопроєктом голосуватиме також велика більшість сенаторів. Підтримка, яку здобув цей законопроєкт в Сенатській комісії, також вказує, що в Сенаті правдоподібно знайдеться 60 голосів, потрібних для припинення „філібастера" — безперервної дискусії, — яку противники створення цієї Аґенції можуть розпочати, щоб не допустити до остаточного голосування. Минулого року „філібастер" противників подібного законопроєкту спричинився до того, що Сенат таки не мав змоги голосувати в цій важливій справі і мусів „відложити її на майбутнє". Коментатори переконані, що цього року сенатори не тільки матимуть нагоду голосувати над цим законопроєктом, а таки проголосують створити Аґенцію для оборони споживачів. Думають, що за прикладом Сенату піде і Палата Репрезентантів

Проте, заки цілий Сенат остаточно голосуватиме над цим законопроєктом, то раніше повинен усунути з нього постанову, включену під натиском робітничих спілок, яка зазначує, що Аґенція для оборони споживачів не матиме права збирати інформацій та висловлювати своїх поглядів щодо переговорів між робітничими спілками і працедавцями в справі нових робітничих контрактів. Ця постанова може зробити запропоновану Аґенцію зовсім неефективною, бо тепер, як і в минулому, робітничі спілки і працедавці, не звертаючи жадної уваги на споживачів, далі зможуть погоджуватися на великі підвишки в заробітних платнях, які опісля спричинять великі підвишки в цінах на продукти. На тому потерпить тільки споживач. Отже, щоб Аґенція для оборони споживачів справді їх обороняла, цю постанову конечно треба усунути із законопроєкту.

М. Сосновський

НАЯВНІСТЬ ПОЛІТИКИ ЕТНОЦИДУ В СССР

Ще в листопаді минулого року в журналі „Проблеми міра і соціялізма" (ч. 11 1974) появилася стаття члена московського Політбюра ЦК КПСС і першого секретаря Компартії України В. Щербицького на тему „Міжнародне значення досвіду національних відносин в СССР". Статтю цю передрукував московський „Комуніст" того ж таки місяця, а в грудні появився її український переклад в „Комуністі України" ч. 12. Крім того Політвидав України випустив її окремою брошурою для масового читача. У цій статті В. Щербицький пише про „успіхи" національної політики совєтського режиму в СССР, вказуючи на процес „інтернаціоналізації" націй СССР, як на важливе досягнення режиму. Як приклад цих „успіхів" на шляху „інтернаціоналізації (тобто русифікації чи обмосковлення неросійських націй) він навів Українську ССР, подавши, що в УССР українці становлять вже тільки 2/3 всього населення республіки, хоч ще на початку 1970 року вони становили 3/4 всього населення, тобто, згідно з інформаціями самого Щербицького число українців в Україні знизилося з 75 відс. до яких 68 відс. Очевидно, на звичайній мові таке скоре зменшення автохтонного населення будь-якої країни у висліді плянової міграційної політики режиму означає етноцид або народовбивство.

У зв'язку зі статтею В. Щербицького, підписаний писав у „Свободі" з 26 грудня, інформуючи про совєтсько - російську політику колоніяльної експлуатації України і про намагання совєтського режиму ліквідувати біологічну силу української нації шляхом стосування етноциду в Українській ССР. Несподівано прийшло підтвердження цих наших висновків на сторінках „Радянської України" з 4 березня у довгій статті відомого совєтсько - українського історика і соціолога, який спеціялізується у проблематиці „інтернаціоналізації" (тобто русифікації) неросійських націй в СССР, Ф. Горовського. У статті „Інтернаціоналізм і соціялістичний спосіб життя; актуальні питання теорії" Ф. Горовський „науково обґрунтовує" все те, що на тему пляну ліквідації української нації написав у „Проблемах міра і соціялізма" В. Щербицький.

Заки, однак, перейти до з'ясування думок Ф. Горовського, варто б при цій нагоді відразу заторкнути питання, що його у зв'язку з нашим коментарем статті В. Щербицького підняли нью-йоркська „проґресивна" газета „Українські вісті" з 27 лютого, пишучи про „Марні зусилля націоналістичного критика". У довгій статті „проґресивний" орган намагається доказати, що у нашому коментарі „пофальшовано" слова В. Щербицького, використовуючи „друкарську помилку". Згідно з твердженням „Українських вістей", в статті Щербицького трапилася „друкарська помилка" і замість 3/4 — подано 2/3, інформуючи про кількість українців в УССР. Газета пише, що вже в московському „Комуністі" за листопад 1974 року ця „друкарська помилка" була справлена. Інформуючи про все це, газета, однак, з якихось міркувань не згадала, що місяць пізніше, в грудні 1974 року, на сторінках „Комуніста України" поновно і виразно повторено ці самі дані про число українців в Українській ССР. На сторінці 32 цього журналу написано, що „в УРСР, крім українців, що становлять 2/3 населення, проживають люди більш як 100 націй і народностей".

Як бачимо, число подано дуже точно і до того місяць пізніше від коментованої статті з „Проблем міра і соціялізма" з листопада 1974 року. Треба, отже, сумніватися, що сталася якась помилка. Коли ж комуністичні автори заговорили про „друкарську помилку", то очевидно, вони зорієнтувалися, що зроблено помилку політично - пропаґандивну. Цих даних, які засвідчують про етноцид, не треба було ще так виразно розкривати. Тут сталося щось аналогічне до того, що сталося після переведеного перепису населення, який розкрив жахливі наслідки горезвісної сталінської колективізації в Україні і смерть мільйонів українського населення. Тоді також була мова про „помилки".

Стаття Ф. Горовського показує, що щоб тепер не твердили комуністичні пропаґандисти, Щербицький таки відхилив заслону з трагічної дійсности, яка заіснувала в Україні у зв'язку з московською політикою плянованого етноциду в Україні.

Процес „інтернаціоналізації" совєтських республік

З'ясувавши передумови „формування соціялістичного укладу в багатонаціональній країні", Ф. Горовський повторює за Брежнєвим, що в СССР маємо справу з „повним і остаточним розв'язанням на марксистсько-ленінській основі національного питання". Коли йдеться про практичні висліди переведення в життя оцієї марксистсько - ленінської політики, то її не менше відверто від самого Щербицького з'ясував Ф. Горовський. Він пише:

„Інтернаціоналістська спрямованість соціялістичного укладу поглиблюється завдяки активізації міграційних процесів, перетворенню всіх союзних республік і величезної більшости трудових колективів у багатонаціональні формування. В 11 з 15 союзних республік, у тому числі на Україні, інонаціональні групи становлять понад четверту частину всього населення, а в переважній більшості автономних республік — понад половину" (підкр. мої — М. С.).

На основі наведених слів совєтського автора можемо зформувати собі цілком чітку картину всього того, що сьогодні діється в Україні та у всіх інших совєтських національних республіках, що їх совєтський російський режим пляново, систематично і безоглядно перетворює в національно безликі адміністративно - політичні одиниці, щоб в цей спосіб раз назавжди ліквідувати загрозу з боку „буржуазного націоналізму" і „сепаратизму" для російського імперіялізму та колоніялізму. Іншими словами, коли В.

(Закінчення на стор. 3-ій)

КНИЖКИ ДЛЯ ІНДІЯН В ІНДІЯНСЬКІЙ МОВІ

(М. Р.). — Американці взялися за сміливу й оригінальну спробу, видавати книжки, писані індіянами, в індіянській мові. Почала видавати ті книжки накладня Гарпер і Ров під назвою Native American Publishing Program. П'ять років тому віцепрезидент згаданого видавництва Летімер постановив видавати книжки для індійських дітей у двох мовах, себто в індіянській і англійській, бо їм тяжко приходить вчитися в американських школах. Покищо не появилася ще ніодна книжка спеціяльно із дитячою темою, але видано інші книжки, писані індіянськими авторами. І так появилася минулої осени повість „Winter in Blood", — оригінальна під кожним оглядом.

Книжки про індіян, писані індіянами, це порівняльно дуже рідке явище. Дуже мало таких книжок було перед 1960-ми роками. Тому, що освіта серед індіян значно зросла, індіяни мають змогу порозумівати між собою й іншими людьми писаним словом. Збільшилася кількість журналів і книжок, видаваних індіянами, так, наприклад, „House made of dawn" В. Скот Мамадей, або „Custer died for your sins" Вайн Дельорія свідчать про пробудження політичної свідомости. Віцепрезидент видавництва Летімер, великий приятель індіян і поклонник індіянського способу життя, висловився ось так про видавництво:

„Я гадаю, що індіяни сказали нам і будуть казати багато, яким життям треба жити на землі, щоб була згода між ними й іншими народами. Це наука, що прийшла до них природним шляхом, а яку ми маємо наново вивчати. Бо довгі, предовгі літа ми думали, що можемо володіти над світом і іншими народами, а тепер переконалися, що не можемо. Ми колись теж були племінним народом".

Летімер почав своє індіянське видавництво після того, як узяв участь у першому з'їзді американсько - індіянських учених у Прінстоні, Н. Дж. Він питався багатьох учених, що видавець може зробити, щоб допомогти індіянам. Вони відповіли йому, що індіянські діти зустрічаються в американських школах з дуже тяжкими проблемами. Майже всі індіянські діти живуть у резерватах і говорять дуже погано по-англійськи. Жовтий автобус з'являється, швидко забирає дітей і висипає їх біля школи, в якій навчання відбувається англійською мовою, а вчителі не індіяни, лише білі. Діти вкінці вивчають англійську мову на те тільки, щоб, читаючи англійську історію, довідатися, що вони дикуни.

Такий початок спричинюється до того, що індіянських дітей чимраз менше в американських школах. Летімер відповів на те, що цьому чимало могло б зарадити видавання двомовних книжок для першої і другої кляс. Такі книжки не тільки допомагали б в науці англійської мови, але й зазнайомлювали б і з індіянським культурним контекстом.

Ввесь прибуток із розпродажу книжок іде на індіянські цілі. І так прибуток приділено для американсько - індіянського руху, для індіянського театру та для Романа Рейнеги, болівійського індіянина, який каже, що він єдиний врятувався з ватаги Ернесто (Че) Гевари і є автором книжки „Білі партизани серед індіянських народів", яка появилася у видавництві Гарпер і Ров.

Летімер дістає багато рукописів від індіян і має їх вже чимало. Він каже, що це гідне подиву, скільки серед індіян є здібних письменників. Багато з них пишуть поезії, а майже все — з точки погляду їхнього теперішнього життя. Вони пишуть всіма стилями, починаючи від традиційного індіянського стилю, аж до всіх европейських. Одним з письменників є Джеймс Велч, автор збірки поезій п. з. „Ride the Earthboy 40" і повісти „Winter in Blood", а якій розповідає про індіянина, що став чужинцем у резерваті.

Інші книжки, видані у рямках згаданої програми, це „Seven Arrows" Гемейост Сторма, індіянина з племени північних шеєнів, про леґенди і міти простих людей, та „Ascending Red Cedar Moon", збірка поезій, індіянських пісень і співанок Дюени Натон з племени Клелям.

Летімер плянує теж видавати книжки південно - американських індіян. На його думку, в цій справі є один недолік, що до керівництва у видавництві не беруться індіяни, але він має надію, що й до того ще прийде.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ДЛЯ ТОЧНОСТИ

В нотатці „Д-р Маруся Бек обрана на голову Українського Комітету в Детройті для відзначення 200-ліття ЗСА", авторства Франца Липецького, поміщеній у „Свободі" з 22 лютого ц. р., дописувач і секретар згаданої наради, невірно насвітлює мій виступ, промовчуючи події та мої заходи, що попередили цю громадську нараду.

Український Фестивальний Комітет, скликаючи цю нараду, виключив від участи в ній деякі громадські організації, а навіть не повідомив про неї УККА — Відділу Південно-Східнього Мічіґену, який є централею активного громадського життя не тільки на терені Детройту, але й на терені південно-східнього Мічіґену. Мене, як голову цього Відділу УККА, третього в табелі Централі щодо діяльности, запрошено на нараду на одну годину перед початком самої наради. Запрошено телефонічно в останній хвилині, хоч письмові запрошення були розіслані іншим організаціям щонайменше місяць наперед.

Моя розмова з інж. Петріною, головою Метрополітального Відділу УККА в Детройті, про яку згадує дописувач, якраз торкалася цієї дискримінаційної постанови „ініціяторів". Коли ж упродовж більше місяця ні інж. Б. Петріна, ні представники Фестивального Комітету не змінили свого становища, УККА—Відділ Південно Східнього Мічіґену, що його маю честь очолювати, заінкорпорував себе як „Український Комітет для відзначення 200-ліття ЗСА" на цілий стейт Мічіґен, забезпечуючи право всім українським громадсько-суспільним і церковним організаціям брати активну участь у його праці.

Проєкт правильника цієї корпорації я роздавав учасникам наради для ознайомлення, евентуальних змін і затвердження.

Тенденція наради, що про неї так однобічно звітує її секретар, міститься в такій його фразі: „Цей комітет (він має на думці вибраний на нараді), під патронатом УККА, діятиме самостійно і тільки він репрезентуватиме українську громаду на терені Детройту і Мічіґену та який буде заінкорпорований незалежно від УККА". Така формуловка говорить сама за себе.

Д-р Антін Шутка, голова УККА — Відділу Півд. Східнього Мічіґену.

>●<

ЩОБ НЕ БУЛО БАЛАМУТСТВА

В дописі з Детройту „Д-р Маруся Бек обрана на голову Українського Комітету для відзначення 200-ліття ЗСА", надрукованому в „Свободі" з 22-го лютого ц. р., автор п. Франц Липецький назвав наші прізвища серед дискутантів, не подаючи зовсім про що ми говорили, долучаючи нас цим до тих, що обороняли думку про створення комітету поза рямками УККА. Необізнаний із ходом наради читач міг би подумати, що ми годимося із внесенням д-ра Д. Квітковського, який „гостро зареаґував на заяву д-ра А. Шутки, назвав його акцію самочинною". Дальше дописувач пише: „В подібній формі висловилася також Лісківська, Сена, Стефанюк, Василькевич, Томин, Строїч, Татух, Волкер і Віхар. Участь у дискусії взяли рівнож о. Биковець, Федорак, Кавка, Потапенко і Новаківський". Таке дочіплення нас до попередніх дискутантів міг би хтось пояснювати як нашу однозгідність з думкою д-ра Д. Квітковського і тих, що його підтримували.

Отут заявляємо, що ми заступали думку, висловлену д-ром А. Шуткою, що УККА є єдино покликаний до репрезентації громади в такій справі, як відзначування 200-ліття ЗСА, а всякі комітети ад гок можуть виконувати практичну роботу, як його комісії. Дальше, ми заступали думку, що ніхто не може виключати ніякої громадської організації, що є членом УККА, від участи в громадській репрезентації, а тим самим у комітеті для відзначення 200-ліття ЗСА.

Таке саме становище ми заступали на громадській нараді, скликаній Українським Фестивальним Комітетом, що про неї однобічно пише п. Франц Липецький у згаданому дописі.

Богдан Федорак
Микола Кавка
Борис Потапенко
Мартин Новаківський

ПОМЕР АРІСТОТЕЛЬ ОНАССІС

Париж. — У суботу, 15 березня, тут на недугу легенів помер на 69-му році життя Арістотель Онассіс, один з найбагатших чоловіків у світі. Онассіс, майно якого виносило між 500 мільйонів і 1-им більйоном долярів, був другим чоловіком Джеквалин Кеннеді, вдови по президентові Джонові Ф. Кеннеді. Грек за національністю, Онассіс народився в Смирні, теперішньому турецькому місті Ізмір. Свого великого майна доробився як власник фльоти нафтоналивних суден. На початку лютого цього року він перейшов операцію жовчевих каменів, а опісля витворилися комплікації із легенями і серцем. Онассіс буде похований на його приватному острові Скорпіос, який лежить серед Іонійського моря. На цьому острові Арістотель Онассіс у 1968 році брав шлюб із Джеквалин Кеннеді і там похований його син від першого подружжя Александер, який згинув у літаковій катастрофі в 1973-му році.

Григорій Костюк

ОБРАЗОТВОРЕЦЬ „ВРЕМЕНІ ЛЮТОГО"

(До 70-річчя життя й 50-річчя літературної діяльности Уласа Самчука)

„Я не тому письменник українського народу, що вмію писати. Я тому письменник, що відчуваю обов'язок перед народом. Бог вложив у мої руки перо. Хай буде дозволено мені використати його для доброго, для потрібного."

(Улас Самчук. Розмова з хоробрими. „Українська трибуна", Мюнхен, 13 квітня 1947).

(1)

У цьому році українська спільнота в світі відзначає 70-річчя життя й 50-річчя творчої праці Уласа Олексійовича Самчука — видатного новеліста, повістяра, романіста, драматурга, пристрасного публіциста й автора численних талановитих есеїв, нарисів, статтей на літературно - мистецькі теми нашого сьогодення. Через недолю свого народу й своєї батьківщини він ще юнаком опинився поза межами рідного краю. Але, одірвавшись фізично від батьківщини, він духово перебував з нею у повсякчасному нерозривному зв'язку. У чужому світі він ще глибше, ще болючіше відчував, бачив і переживав долю і воління рідного народу і рідного краю. Ідея батьківщини і рідного народу виповнювала вщерть його духове єство, зміцнювала й утверджувала в чужому світі його письменницький талант.

„Я ставив, і зараз ставлю, собі досить, як на письменника, виразне завдання: хочу бути літописцем українського простору в добі, яку сам бачу, чую, переживаю", — писав, якось, Улас Самчук.

„Хочу бути свідком їх буття, щоб їх стопи не затерлися на цій землі, щоб їх дух не розвіявся в часі й просторі", — писав він в іншому місці і з іншого приводу.

Таким літописцем свого часу і свого народу і є Улас Самчук, таким він і ввійде в історію української літератури. Своє завдання він з честю виконував і виконує далі. Про це переконливо свідчить його ваговита й багатожанрова творчість.

*

Перші оповідання Уласа Самчука, що появу їх датуємо 1925 і 1926 роками, пізніше були, хоч і не повністю, зібрані в збірці „Віднайдений рай". Вони мали всі познаки ще молодого й недосвідченого автора. Але вже в них виразно можна було відчути вдумливого автора, що хоче вникливо пізнати й відтворити сучасний йому світ та місце в ньому української людини. Характери, переживання своїх героїв молодий автор уміє вже зображувати на тлі соціяльних і побутових конфліктів своєї доби. („Віднайдений рай", „По справедливому", „Образа", Собака у вікні"). Ці перші його оповідання позначені вже виразно глибокою залюбленістю в природу, нахилом до стриманого, але сковуючого сюжет ліризму, конфліктними психологічними ситуаціями та ідейними монологами. Отже перед нами вже тоді постають основні ідейні складники, мистецькі та стилеві прикмети майбутнього автора „Волині" та „ОСТ". Ці перші оповідання — це перші творчі стежки і намацування шляху, це творча лябораторія, гартування пера й думки молодого автора перед тим, як написати свою велику тритомну епопею „Волинь".

„Волинь" — це історія життя, зростання свідомости й початки суспільнокультурної діяльности Володьки — це збірний образ української молодої людини кінця 20-их і початку 30-их років. Образ оригінальний і новий у тогочасній українській літературі взагалі. То нічого, що творець його навіть не жив уже тоді в Україні. Але власні юнацькі переживання на Волині, пильні студії, уважне читання всього того, що давала тоді література і преса всієї соборної України, плюс творча уява мистця, створили живий, правдивий, синтетичний образ тих бурхливих активноромантичних років. Обдарований від природи активістичним характером, волею і розумом допитливого мислителя, шукача справедливого, доброго і потрібного, — цей образ Володьки виходить далеко поза межі рідного йому села Телявки. Більше того, він виходить далеко поза межі його вужчої батьківщини — Волині й утверджується в нашій літературі й свідомості, як загальноукраїнський тип.

„Волинь" вийшла друком на початку 30-их років. Коли зіставити її з найвидатнішими осягами української літератури того часу, то, нам видається, що ця Самчукова трилогія посідатиме в ній провідне і центральне місце. Коли зважити, що доба Винниченкової „Соняшної машини" була вже в минулому, то українська література того часу могла похвалитися лише кількома романами з ширшим читацьким та мистецьким відлунням. Були то: „Людолови" Зінаїди Тулуб, тема якого — історична доба гетьмана Сагайдачного, отже давноминула доба української історії; „Чотири шаблі" Юрія Яновського — доба революції 1917-1920 рр.; роман Андрія Головка „Мати" — передреволюційні часи української історії; „Роман Міжгір'я" Івана Ле — соціяльно-психологічна тематика на тлі національного життя Узбекістану; „Чорне Озеро" Володимира Ґжицького — національно-соціяльна проблематика на тлі Алтайського краю.

Романи ці виповнені були багатьма цікавими, актуальними і хвилюючими проблемами національних і соціяльних взаємин, але без ширших історіософічних і державно-господарчих, суто українських питань з провідною ролею української людини. Найдразливіші й найпекучіші питання української свідомости й української людини того часу в тих романах були або заховані в глибокий підтекст („Чотири шаблі", „Чорне озеро"), або обійдені й заховані в далеку від української дійсности тематику („Роман міжгір'я").

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ми свій третій з черги 10-річний присуд. Юрій Шухевич вперше був арештований і засуджений на 10 років ув'язнення в 1948 р., коли йому було щойно 10 років життя. В 1972 р. його засуджено втретє і знову на дальших 10 років. В резолюції громадянство Нюарку і околиці протестує проти невинно ув'язненого Юрія Шухевича і звертається з апелем до „всіх наших співгромадян в ЗСА, членів Конгресу, сенаторів і репрезентантів, в ім'я пошанування основних прав людини, активно причинитися до звільнення з ув'язнення Юрія Шухевича". Далі в резолюції є апель до Уряду „довести це наше становище до відома совєтських урядових чинників і зі свого боку офіційно осудити таке поступування уряду СССР, що є виразним порушенням постанов Загальної Декляряції Прав Людини і стосовних міжнародних конвенцій про права людини". Резолюцію підписало близько 700 осіб, присутніх на академії.

У Вотервліті

Вотервліт (І. Д.) — Місцевий 45-ий Відділ СУМА — „Галич" відзначив 5-го березня 25-річчя смерти сл. п. ген. Романа Шухевича — Тараса Чупринки, Командира УПА. Парох декан о. д-р Б. Волошин відправив панахиду та згадав про світлу Постать нашого національного героя, ген. Т. Чупринку, як зразок до наслідування для нашої молоді. Комбатанти з Олбанської Округи прибули з прапорами, українським і американським, члени СУМА, Пласту і громадянство з нашої округи заповнили церкву.

Потім відбувся апель СУМА в церковній залі. Відкрив його М. Савків, член Управи Відділу СУМА, відтак виховниця юнацтва СУМА, Марійка Кошикар, відчитала наказ управи Відділу. Вкінці однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять сл. п. Командира УПА та всіх полеглих Героїв УПА.

Відтак відбулися сходини членів Відділу СУМА. Бувший Гол. Управи СУМА з Ню Йорку Роман Зварич виголосив доповідь про леґендарного Командира, пізніше з'ясував сумівські організаційні справи. Вкінці відбулася нарада Батьківського Комітету при Відділі СУМА.

В Трой

Трой, Н. Й. (І. Д.) — Заходом місцевого Відділу УККА українське громадянство відзначило тут 9 березня 25-річчя смерти ген. Т. Чупринки. Місцевий парох, кол. УСС, о. сен. П. Теодорович, відправив панахиду за душу сл. п. Р. Шухевича — Т. Чупринку й полеглих Воїнів УПА. Відтак відбулися святкові сходини громадянства в церковній залі. Кол. вояк УПА В. Коцур, відкрив сходини коротким вступним словом, підкреслюючи геройство Командира УПА. Відтак ред. І. Дурбак виголосив доповідь про життєвий шлях, боротьбу та заслуги сл. п. Романа Шухевича — Тараса Чупринку, символ наших визвольних змагань під час і після Другої світової війни. Кол. дивізійник, В. Боднар, закликав хвилиною мовчанкою вшанувати світлу пам'ять ген. Т. Чупринки та прочитав присвячену йому поему. Вкінці В. Коцур подякував усім за участь. Співом національного гимну закінчено святкові сходини.

У ТВІН СИТІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Кеннеді і Джонсона, котрим вони прославляли Шевченка як великого борця за кращу долю і свободу, не тільки свого народу, але також всього людства.

Д-р Козак коротко розказав про історію українського народу до приходу Шевченка, про велику княжу добу і славний період козацької держави. Під час цього на екрані показано мапу Европи з ясно визначеними кордонами України, та групу наших хлопів в імпозантних строях козаків. Доповідач звернув окрему увагу на факт, що з упадком української держави, її нарід попав в тяжке ярмо поневолення і мук. Саме в тих роках великого національного і соціяльного гніту, немов з темної могили загомонів грімкий голос протесту Тараса Шевченка в обороні покривджених.

Після цього, на переміну, доповідач за доповідачем представили тяжкий життєвий шлях Шевченка, переплітуваний завзятою боротьбою проти гніту і несправедливости. Цю частину переплітувано висвітлюванням на екрані відповідних прозірок, щоби ще краще представити глядачам етапи тяжкого змагу цього Кобзаря українського народу. Коли говорилося про його літературну спадщину, тоді камеру звернено на окремо влаштовано в студіо кімнату, прибрану тризубом і мапою України, а по середині вишивкою накритий стіл з творами Шевченка на різних мовах, а довкруги цього такаж багато молоді в українських народних і гуцульських строях.

Великого ефекту цьому виступові нашої молоді додала рецитація уривків з творів Шевченка в англійській мові: „Сон", „Юродивий" і „Неофіти", у виконанні студентів — Марії Кміт, Анни Заставної, Володимира Сеника, Романа Смулки і Ореста Татарина. В підготовленні цієї частини програми багато праці вклала пані Джелм, котра також деклямувала частину поеми „Неофіти".

Коли доповідачі дійшли до кінця життєвого шляху Шевченка, тоді залунала мелодія і слова „Заповіт"-у, а на екрані появився пам'ятник великого Кобзаря на його могилі в Каневі, а після цього його задумане обличчя, а довкруги багато української молоді.

Цей виступ молоді церкви св. Константина закінчила пані Джелм словами американського знавця української літератури, Кларенса Маннінга: „Шевченко висловлює терпіння людства і лихо несправедливости та фальшу, потребу і тріюмф правди, доброти і братерської любови. Його поеми є дороговказом для всього людства і є закликом до кращого, більш правдивого і більш пристойного життя для всіх людей."

Вшановуючи цим новим способом пам'ять Тараса Шевченка, наша молодь здобула собі багато признання у своїх і чужих, а найважніше те, що зазнайомила багато наших співгромадян з цим великим сином українського народу та його спадщиною.

РОМАН ДЯКІВ...

(Продовження з 1-ої стор.)

ворив про потребу збірання матеріялів про історію Відділів УНС Округи, бо багато протоколів й інших документів УНС були знищені під час недавньої повені. Відновлення цих документів буде потрібно також для етнічних студій околиці.

Затупниця голови Ольга Малищак звітувала обширно про свою діяльність та втрату для Округи зі смертю Мілдред Добрянської. Секретар Стефурин звітував про автобусову прогульку на „Союзівку" разом з парохіянами церкви св. Петра й Павла, для багатьох, з яких це була перша прогулька на „Союзівку". Касир Катерина Лукач звітувала про грошовий стан Округи, стверджуючи, що в касі є 126.11 дол. П. Влищак склав звіт в імені Контрольної Комісії і по короткій дискусії уділено абсолюторію Управі Округи.

З черги п. Дяків попросив до слова пані Марію Душник, заступницю гол. предсідника УНС, яка зложила ґратуляції управі Округи за стовідсоткове виконання організаційних квот за останні два роки, п. Стефуринові за його зорганізування 10 членів, і всім урядникам за успішну кампанію за придбання нових членів. Вона також говорила про пляни Екзекутиви УНС осягнути 90.000 членів в 1975 р. та про спеціяльні нагороди й бонуси для заохоти. П-і М. Душник підчеркнула, що УНС матиме спеціяльні нагороди для організаторів-жінок УНС в 1975 році, що є „Міжнародним Роком Жінки". В тій цілі вона закликала жінок-секретарів та жінок членів збирати матеріяли про минувщу діяльність жінок у Відділах, округах та громадах. Вона також закликала жінок включитися в акцію в обороні українських жінок в Україні. Відтак п-і М. Душник вручила голові п. Дякову та п-і Лукач (касир) чек в сумі 68.00 дол. для Округи за виконання організаційної квоти в 1974 р. на сто відсотків; вона теж сказала, що п. Стефурин одержить срібну ювілейну відзнаку „Будівничого УН-Союзу".

В дискусії, що зав'язалася опісля, порушувано такі справи, як союзові стипендії, новий будинок УНС, стан союзових округ, як теж можливість видання летючки для потенціяльних молодих членів УНС. В дискусії забирали голос пп. Дяків, Гренчишин, Стефурин, Скерпон, Валіґун і Стефанія Турчин.

75% ХОЧУТЬ, ЩОБ ЗСА ЗАЛИШИЛИСЬ В ОН

Вашинґтон. — Опитування переведене Інститутом Ґалупа в першій половині лютого виявило, що 75 відсотків із запитаних американців не хочуть, щоб ЗСА виступали із Об'єднаних Націй, 11 відсотків заявили, що Америка повинна виступити з тієї міжнародної організації, а 14 відсотків із запитаних не мали жадної опінії в цій справі. Але Інститут Ґаллупа зазначив, що навіть між тими особами, які заявилися проти виступлення ЗСА із ОН, велика кількість нарікала на діяльність Об'єднаних Націй, особливо на атаки з боку країн так званого „третього світу" на Америку на форумі Генеральної Асамблеї.

Світлій пам'яті о. Лева Ліщинського

Дня 11-го лютого 1975 р. відійшов у вічність в місті Амстердамі в стейті Ню Йорк, о. Лев Ліщинський, один з уже нечисленних сеньйорів — священиків, що вийшли з Галичини на еміґрацію.

На вічний спочинок супроводжали Покійного численні священики під проводом Преосв. Кир Иосифа Шмондюка; родина, парохіяни і приятелі.

О. Лев Ліщинський народився 15-го вересня 1898 р. в селі Віле, пов. Перемишляни. Його батько, парох Білого й Новосілки, був не лише ревним священиком, але щирим патріотом — народником. Мати походила з давніх родів Дністрянських і Соневицьких, що видали кілька генерацій священиків. Атмосфера священичого дому, який плекав шляхетні релігійні, культурні й патріотичні засади, безперечно мали вплив на формування сильного характеру о. Лева.

Доля нераз завдавала йому важких ударів. Вже в ранньому віці тратить батьків. В розгарі Першої світової війни австрійська влада забирає його до війська й по вишколі висилає на італійський фронт, де він бачить з близька людське страждання. Через недугу вдається йому видістатися на відпустку до Галичини. Зараз же вступив як підстаршина в ряди Українських Січових Стрільців, щоб у вирішальному моменті для українського народу боротися за державну незалежність. Не видужавши як слід після червінки, Лев добровільно голоситься у часі Листопадового Зриву до оборони Львова перед ворогом. Після важких боїв у Львові переїжджає до Станиславова, тодішньої столиці Західньо-Української Народної Республіки. Тут закінчує гімназію, якої через воєнні дії не міг закінчити у Львові. Життєвий шлях веде його у відступі Української Галицької Армії за Збруч і в переможному поході на Київ. Але вкоротці стає жертвою страшної пошести - тифу, від якої зги - нули тисячі українських вояків. Щасливо переживає тиф і бере участь у боротьбі за Українську Державу.

Пригноблений невдачею і трагічним упадком Української Держави, він вертається до Галичини.

У Львові студіює право на Українському Тайному Університеті, а після розвязання його польською владою, кінчить однорічний курс бухгальтерії. Але це не задовольняє його духової потреби. Він вписується на теологічні студії у Львові і закінчує їх в 1928 р. Тоді теж одружується з Євгенією Кисілевською. Після висвячення, одержує парохію в Берлогах, пов. Калуш, а пізніше у Витвиці, пов. Долина. В цих парохіях о. Лев запопадливо працює над релігійним і національним піднесенням парохіян. У Витвиці стрінула його родинна трагедія — вмирає його дружина, оставляючи малолітнього сина Ярослава. На новій парохії в Підгірках, пов. Калуш, кидається у вир душпастирської праці, щоб забути за особисту трагедію. В часі большевицької окупації Галичини о. Лев зносив особисту наругу й жив під постійною загрозою вивозу на Сибір. Парохіяни піддержували його як могли, та сплачували величезний податок, наложений на церкву. З приходом німців, о. Лев переноситься на парохію в Рясній Руській і Баторівці, що біля Львова.

Другий прихід большевиків змушує його залишити Рідні Землі і виїхати з родиною на еміґрацію. Спершу душпастирює в Угорщині й Австрії; Згодом дістає парохію в Розенгаймі й околиці в Баварії. Тут не тільки виконує душпастирський обов'язок, як священик для українських скитальців, але теж опікується полоненими, хворими і дивізийниками. Спішить до них з Божим словом, потіхою й поміччю.

В 1949 р. о. Лев переїжджає до ЗСА і одержує завідательство в Сейлемі, Масс. Завдяки енергійним заходам притягає до Церкви багато українських родин й організує парохію. В 1951 р. Митрополит Константин Богачевський, оцінюючи заслуги о. Лева, іменує його парохом на Амстердам і Бродальбін у стейті Ню Йорк, де перебуває аж до смерти. В Амстердамі відновляє церкву, справляє іконостас, купує цвинтар для української парохії і ставить там каплицю. Притягає людей до Церкви, клопочеться про дітей та вчить їх української мови в школі і приватно, щоб залишилися при нашій Церкві. Відновляє або закладає нові церковні товариства. Для скріплення віри організує місії, на які запрошує видатних священиків — проповідників. Щоб піднести авторитет української Церкви, організує прощі до відпустових місць, де чужинці — відвідувачі мають змогу пізнати чудовий наш обряд. Уважливо ставиться до суспільно-громадської праці, до якої заохочує інших. В 1968 р. вдячні парохіяни влаштовують своєму парохові врочистий ювілей з нагоди 70-річчя уродин і 40-річчя священства, в якому взяв участь Владика Иосиф Шмондюк, багато священиків, родина та чисельні парохіяни й гості. На схилі життя ще один удар не минає його. Від пожежі гинуть його улюблений внук Юрій і синова Софія. Мабуть цей останній удар був надто тяжкий до перенесення. Від цього випадку він вже не приходив до здоров'я, хоч у розмовах все ще висловлював надію на повернення в Україну, яку Покійний так пристрасно любив і за волю якої чинно боровся в рядах української армії.

Нестор Піяковський

ТЕЛЕФОНІЧНА ОБСЛУГА НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Нюйоркська Телефонічна Компанія повідомила, що обслуга для 173,000 родин і підприємств, перервана від 27-го лютого в наслідок великої пожежі в головній централі цієї телефонічної компанії, буде відновлена в цю п'ятницю, 21-го березня. Кілька днів тому речник Телефонічної Компанії повідомив, що телефонічна комунікація в 300-квартальному районі буде відновлена в минулу неділю, 16 березня, але опісля реченець був відкладений на 5 днів. Як відомо, без телефонічної обслуги є та частина Мангатену, де знаходиться найбільше скупчення українських поселенців.

НАЯВНІСТЬ ПОЛІТИКИ ЕТНОЦИДУ В СССР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Щербицький говорив про те, що в Україні меншає число українців і що там творяться „інтернаціональні колективи", подаючи стан українського населення на лише вже 2/3 всього населення УССР, то він з допомогою точних чисел хотів виразніше „продемонструвати" успіхи совєтської національної (точніше буде: антинаціональної!) політики в СССР.

У статті Ф. Горовського на увагу заслуговують ще й інші „деталі" совєтської національної політики, на які варто звернути увагу в загальному контексті дискусії над статтею В. Щербицького. Він ширше пише про те, що „поширення набувають нові, спільні для всіх націй, загальнорадянські традиції та звичаєвість, додаючи, що „ломка національних перегородок активно охоплює також сімейно - побутові та особисті стосунки". Це останнє особливо важливе, бо виявляє, наскільки небезпечними за своєю суттю є совєтсько - російські денаціоналізаційні пляни у відношенні до неросійських націй. Мова тут, очевидно, про т. зв. міжнаціональні чи мішані шлюби, що їх останніми роками з усією силою пропаґує совєтська державно - партійна машина.

Відбувається також і ліквідація національних культур. Цю форму асиміляції неросійських народів Москва прикриває гаслом „зближення національних культур, їх взаємозбагачення..." Ф. Горовський нібито й говорить про т. зв. національні форми, подаючи відразу, що навіть вже й форми, а не тільки зміст, як про це досі звичайно говорено, „під впливом соціялізму видозмінюються і очищаються від архаїчних елементів" (читай: традиційно-національних!). За його словами, „дедалі помітнішими стають спільні загальнорадянські риси, поглиблюються тенденції до зближення і взаємопроникнення самих понять „інтернаціональне" (на практиці це рівнозначне з „російським"! — М. С.) і „національне".

Свою оборону антинаціональної і геноцидної політики совєтсько - російського режиму Ф. Горовський закінчує міркуваннями на тему „радянського народу", який він окреслює „спільністю соціяльно - економічною, ідейно - політичною та культурно - психологічною", що за „своєю природою (є) утворенням багатонаціональним". Горовський говорить про „радянський народ", як про „сплав" цілого ряду „прикмет" нібито ідеального комуністичного суспільства, що не знатиме „національних перегородок", а навіть, як можна зробити висновок, і національних мов, а знатиме тільки одну совєтсько - російську культуру і російську мову, як мову „міжнаціонального спілкування".

Написавши про те, що „в суспільстві зрілого соціялізму тенденція до зближення націй все більше набуває провідного значення", Ф. Горовський не міг, очевидно, поминути мовчанкою „підступні дії українських буржуазних націоналістів та міжнародного сіонізму, які вкупі з маоїстами та ревізіоністами змикаються на спільній платформі антирадянщини". Він закликає „партійні організації республіки" зміцняти „політичну й інтернаціональну свідомість трудящих" і в цей спосіб розправлятися з „підступними діями", спрямованими на розрив „дружби українського народу з усіми народами Радянського Союзу".

Поминаючи вкх лючно пропаґандивний характер писання доктора історичних наук Ф. Горовського, не можна випускати ні на мент з уваги всіх тих даних, які засвідчують про справді трагічну ситуацію в Україні, де прискішеним темпом розгортаються асиміляційні і геноцидні процеси, які тільки за чотири роки, тобто від останнього перепису населення в 1970 році, коштували Україну кругло 4 міль. українського населення. Намагання комуністичних авторів закрити це покликуванням на „друкарську помилку" тільки додатково засвідчує про розміри загрози, чому свідоцтвом є найновіша стаття Ф. Горовського.

Сенатська Комісія вимагає документів 5-ох президентів

Вашинґтон. — Спеціяльна Сенатська комісія, яка тепер розглядає діяльність Центральної Розвідчої Агенції („Сі-Ай-Ей"), Федерального Бюра Інвестиґації („Еф Бі-Ай") та всіх інших американських розвідчих агенцій, минулого тижня звернулася до президента Джералда Форда, щоб передав їй всі документи і директиви останніх 5-ох президентів щодо ведення розвідки на території ЗСА та за кордоном. У листі, переданому Білому Домові минулої середи, 12 березня, Сенатська комісія зажадала документації від 1946-го року аж по сьогодні. Коментатори вказують, що досі жадна конґресова комісія не вимагала від виконавчої частини федерального Уряду такої великої кількости таємних інформацій. Ще не відомо, чи президент Дж. Форд погодиться на цю вимогу сенатської комісії.

СВЯЩЕНИЧЕ Т-ВО СВ. АНДРЕЯ
Проситься всіх Священиків, членів Т-ва св. Андрея відправити
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за упокій душі
бл. п.
о. ЛЕВА ЛІЩИНСЬКОГО
в сороковий день його смерти —
22-ге березня 1975 року

За Управу Т-ва св. Андрея
о. ВОЛОДИМИР АНДРУШКІВ

У понеділок, дня 3-го березня 1975 року упокоївся у Бозі на 62-му році трудолюбивого життя —

бл. п.

ГРИГОРІЙ ГОЛУБЕЦЬ

член-основник і член багатьох українських організацій Клівленду, кол. політв'язень польських та совєтських тюрем, прикладний парафіянин ПАРАФІЇ ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ПОМІСНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО.

Багатолюдні похоронні обряди бл. п. ГРИГОРІЯ ГОЛУБЦЯ відбулись в днях 5, 6 й 7-го березня 1975 року із заведення Михайла Колодія до Церкви Покрова Пресвятої Богородиці у Пармі, а згодом на Український Католицький Цвинтар свв. ап. Петра й Павла. Похоронних обрядів довершили Високопреподобні Отці: Крилошанин Євген Боднар, о. радник Володимир Жолкевич із Торонта, о. д-р Себастіян Сабол з Бедфорду, Огайо, парох церкви св. Покрови о. Микола Павлишин і о. Іван Оришкевич. Співав хор церкви св. Покрови під управою п. Зеновії Панчишин.

Вельмидостойній Дружині Покійного, Пані Анастасії із Шмаґалів Голубець, Синові д-рові Зенонові Голубцеві з Дружиною Мирославою й дітьми, Дочці мґр. Дарії з Чоловіком д-ром Олександром Якобовичем і дітьми, близькій і дальшій Родині Покійного, висловлюємо глибокого співчуття складає —

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА
ПАРАФІЇ ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ в Клівленді

У нас, у Рочестері...

Наталка Полтавка! Оця перлина сценічного мистецтва! Відома істина, що Іван Котляревський написав її у відповідь на насміхи російського письменника над українським побутом. І змалював Котляревський персонажів нашого простолюддя такими, як їх знав: чесними, працьовитими, глибоко релігійними людьми, які вміють навіть посвятити своє особисте щастя для добра других. Навіть Возьний, що хоче мовою й зовнішним виглядом відрізнити себе від загалу, має під штучним панцирем добре серце й вміє бути великодушним у відповідному моменті. А ще невимушений гумор Котляревського і чудові українські пісні в музичному оформленні Миколи Лисенка додають опереті такого чару, що вона й досі не сходить зі сцени, й досі притягає глядача.

Горетка ентузіястів театрального мистецтва в Рочестері, Н. И., членів хору „Сурма", трудилися повних вісім місяців, щоб оперету „Наталка Полтавка" вивести якнайкраще. Не знеохотилися вони навіть тоді, коли після чотирьох місяців праці залишив їх „Возьний" і мусіли шукати другого. Треба подивляти, що стільки часу й праці присвятили цій справі, — зате ж можуть мати повне вдоволення, бо вистава чудово вдалася, мала великий успіх. Не було ніяких неясних, клопітливих ситуацій на сцені, затримок у тексті. Ролі вивчені досконало. Всі без вийнятку пісні відспівані інтонаційно чисто і згідно з нотною партитурою. Вистава почалася точно, ті що числили на „традиційне" спізнення, розчарувалися. Перерви між актами були короткі, бо зміна декорацій була вміло зорганізована. Заля Українського Народного Дому була виповнена вщерть, і вже тепер лунають голоси, щоб оперету повторити ще раз, бо є богато охочих її бачити, а дехто і другий раз.

Режисером вистави був і рівночасно грав ролю Виборного Микола Баб'юк, член Об'єднання Мистців Української Сцени. Ще в 1928 р., коли в Галичині організовано театр Тобілевича, він зголосився до театру й Мирослава (Міро-Скаля) Старицького.

Відтак, мешкаючи в Снятині, організував аматорські вистави, а коли в 1941 році засновано в Снятині театр, він став його художнім керівником. (Він згадує Орину Костинюк, теперішню членку хору „Сурма", яка тоді співала партію Одарки в „Запорожці").

Таки ще того 1941 року відбув драматичний курс і почав працювати над п'єсою М. Старицького „Кармелюк" сле вибух війни не дозволив докінчити діла. Будучи в Німеччині, ставив комедію Карпенка Карого „Мартин Боруля", яку відтак поставив тут у ЗСА ще два рази.

Головну ролю Наталки грала співачка Галина Сохань-Ґрідлі. Вона відома в Рочестері з численних виступів на українських імпрезах, а також в американському „Опера Тіятер оф Рочестер" і „Опера Андер ди Старс". Музику любила від дитинства, студіювала вісім років, фортепіяно і скрипку, а відтак, уже в середній школі в Рочестері, брала приватні лекції сольоспіву. На високі студії переїхала до Ню Йорку і скінчила Джуліярд Скул оф Мюзик зі ступнем Бечелор оф Саєнс. Її учителькою співу була там протягом п'яти років Белла Джулі Судант. Тепер, після п'яти років перерви, співачка бере знову лекції співу у маестра Торібара. В свою ролю у опереті Галина Ґредлі вклала багато теплоти й ніжности. І тільки одно можна зробити зауваження, що розмовний текст був виконуваний занадто швидко.

Приємно було слухати діялог Наталки з її матірю Терпелихою — Анною Куц! Обидві говорили прегарно українською мовою, що слухаєш і не наслухаєшся. (Не дивно бо — мати Г. Ґрудлі з Полтави, а батько з Запоріжжя). Анна Куц вела себе на сцені невимушено, вона має дуже добру дикцію і сценічний досвід, бо вже від ранньої молодости виступала в американських виставах і співала в хорах в Німеччині, в Бразилії і тепер у нас. Її театральні співтоваришці з великим признанням висловлювалися про її точність і солідність, зокрема, коли взяти до уваги, що нераз мусіла їхати на проби автобусом дві години!

Петро — інж. Петро Лещишин — володіє симпатичним тенором теплої барви. Голосово він був у добрій формі, вірно інтерпретував пісні, проте у грі держав себе дещо стримано. Він постійно співає у хорі „Сурма" і в церковному хорі, й ми нераз маємо нагоду слухати в церкві „Апостола" у його виконанні.

Пара артистів — Виборний і Возьний — схопили знаменито гумор Котляревського, а гра їх була така природна й без зайвої пересади, що викликувала вибухи сміху на залі. Возьним був Иосип Бадинський, який вільно почувається на сцені, бо має за собою численні виступи в аматорських виставах ще під час перебування у Німеччині і тут.

Ролю Миколи виконував Ярослав Вірло, один з кращих танцюристів танцювальної групи „Черемош". Веселий, безжурний бурлака з'єднав собі симпатію публіки. Голос в нього, хоч і не великий, але приємний, і він добре попрацював над ним, щоби себе гідно підготовити до цієї ролі. Якби так добрий приклад Ярослава Вірла заохотив нашу молодь вступати в театральні гуртки! Як багато вони на тому скористали б і скільки б вдоволення мали!

Мгр Леся Борисенко, абсольвентка „Істмен Скул оф Мюзік" (фортепіяно) і докторантка Рочестерського Університету (Музикологія) — майстерно акомпаньювала до всіх музичних точок, а їх таки чимало у „Наталці Полтавці". Її гра сприяла у великій мірі успіхові вистави.

Декорації приготував Орест Баб'юк, син режисера. Не можна не згадати добрим словом „невидимого" члена ансамблю, Юрія Боберського, суфлера, котрий точно приходив на усі проби, а відтак помагав укладати й розбирати декорації.

Чистий дохід з вистави призначено на допомогу двом школам українознавства в Рочестері, а п. Микола Баб'юк, відмовившись від гонорару, призначив його на видання книги про Український театр. Треба зазначити, що це вперше за двадцять і два роки поставлено силами рочестерців у нашому місті українську оперу.

Всім артистам наш подив і подяка.

Проте один поважний закид: на афішах і програмах ніяк не слід пропускати прізвища авторів — Котляревського й М. Лисенка.

Л. Цегельська

Деканальна конференція українського православного духовенства у Філядельфії

27-го лютого ц. р. при парафії св. Покрови відбулася чергова Деканальна конференція з участю майже всього Духовенства Деканату за вийнятком пароха з Норд-гемптону.

Проводив зборами о. декан С. Біляк. Наради почалися в 11-ій годині перед полуднем і вирізнялися тим, що згадані Збори мали суто інформаційний характер, хоч тяжко було оминути декілька актуальних справ, які виникли в наслідок виїзду з нашого Деканату о. Омеляна Мицика. Згаданий священик був заступником Філядельфійського Деканату і дуже добрим скарбником, який не залишив деканат без грошей. Тепер стало відомим, що о. Мицик таки залишає нас, залишає свою парафію, яку він колись зорганізував і за його ініціятивою була побудована величава церква Успіння Пресвятої Богородиці. Тож тяжко було повірити, щоби її основник, організатор, піонер церковного життя в Злучених Стейтах Америки залишав свою працю і своїх парафіян. На жаль, ніхто з поміж нас, не міг позитивно вплинути на зміну, а о. Декан заявив, що саме основна ціль наших сходин є попрощати о. Омеляна в дружній духовній сім'ї оцим прощальним обідом. Це й підкреслив о. Декан, прощаючи від імени духовенства о. Омеляна і побажав якнайкращих успіхів на новому місці і Божого благословення. Опісля ще кілька священиків особисто склали свої побажання о. Мицикові.

Звичайно при цій нагоді не можна було оминути актуальних справ, як підготовка до деканальної Місії на час Великого Посту, яку цим разом вирішено перевести в парафії Копвіл, де парахом є о. Ярош. В програмі мали бути виголошені п'ять наук на теми: „Священик і Святі Тайни" о. Куберський; „Молитва в житті священика" о. С. Біляк; „Священик і вірні" о. М. Угорчак; „Апостольське Пересмство" о. Ярош. Ці Духовні Вправи мали б відбутися між 23 і 25 березня 1975 р. Початок в неділю 23 березня. Всі члени Філядельфійського Деканату, зобов'язані взяти участь.

Рівнож заступник декана о. Омелян Мицик подав фінансовий звіт деканальної каси, який ствердив поважну готівку в касі, за що Духовенство склало йому щиру подяку. При цій нагоді о. декан Біляк пригадав, що 19-го березня має відбутися конференція учителів українських шкіл при наших парафіях.

Рівнож о. декан Біляк повідомив, що офіційне прощання з о. Мициком відбудеться таки в його парафії у Честері 9 березня ц. р. В намірені о. пароха відправиться соборний молебень за його здоров'я в співслуженні Отців Деканату, біля першої години по полудні, а опісля має відбутися прощальний бенкет заходами тамошних парафіян.

Дальші перемоги УАСТ „Леви" в Індортурнірі

„Леви" - „Словаки" — 5:1
„Леви" - „Кікерс" — 6:0
„Леви" — „УС-2" 72 — 6:2

До кінця турніру залишилися ще 2 змагання з найгрізнішими противниками — „Швабен" і „Хорватами". Вони займають 2-ге і 3-тє місце в табелі Вищої Дивізії із 3-ма точками різниці. Першунові — „Левам" треба однак здобути із тих 2 змагань тільки одну точку, щоб при своїм добрім відношенні воріт осягнути 1-ше місце Вищої Дивізії.

„Леви" розігралися і свої дотеперішні змагання виграють відносно легко й високо. „Леви" — „Словаки" 5:1, ворота здобули: Шлапак 2, Шефер 1, Андрущишин 1, Вінтер 1. „Леви" - „Кікерс" 6:0, ворота: Андрущишин 3, Шлапак 1, Рой 1, Ґрін 1. „Леви" - „УС-72" 6:2, ворота: Рой 3, Шлапак 1, Андрущишин 1, Ґрін 1.

Атак УАСТ „Леви" є найкращим і найгрізнішим в Індортурнірі. Він є пострахом для інших дружин і трійку — Шлапак, Рой, Андрущишин називають М-Г-М (Майти гол Машіне). Вони разом із помічниками здобули найбільше воріт (37). На другому місці знаходиться лідер Першої Дивізії „Вісла" (26 воріт). Тактика гри УАСТ „Леви" така: Андрущишин завжди тримається на переді" (у сімковому турнірі нема відстороні), а інші багато стріляють по воротах противника. Спеціяльно на доброго стрільця виробився Шлапак. Має дуже сильні і цільні стріли з обох ніг. Наприклад, на змаганнях із „Кікерс" один його стріл попав у ворота, 2 відбилися від поперечки, а 2 інші воротар відбив, і їх Андрущишин замінив у ворота. До тієї трійки атакуючих доходить воротар Банах, який є тепер у добрій формі та рутинований оборонець Крат. Помічники Ґрін і Шефер доповнюють цю сімку. Вони також багато стріляють по воротах противника і є не менше агресивні в атаці. Це є сталий склад теперішньої непереможної сімки УАСТ „Леви" в Індортурнірі. Інші: Скороход, Іваник, Вінтер, Сорія, Кіпка, Овчарук, Лесюк є на резерві. Дехто із них грає, головно тоді, коли „Леви провадять і їм не грозить уже програна.

На сім гор „Леви" здобули 14 точок, відношення воріт 37:5 у користь „Левів". „Швабен" і „Хорвати" мають по 11 точок.

Менаджер дружини: Анатолій Городинський, тренер — Ігор Кутинський.

Роман Б. Припхан

СПОРТ

„Чорноморська Січ" чемпіоном відбиванки східніх районів ААЮ і стейту Ню Джерзі

Форт Дікс, Ню Джерзі — 1 березня 1975 р. — Тут відбулися у військовому осередку в 2-х спортових залях: 15-ті річні першенства Американської Атлетичної Юнії і 12-ті річні першенства ААЮ східніх районів ЗСА в яких взяло участь 20-ть найкращих дружин східнього побережжя Америки. Згідно з розподілом турніру, змагання проводилися в 4-х групах по дві в „А" і „Б" клясах. „Ч. Січ" виступала в „А" клясовій — 4-й групі в якій між іншими теж змагалася дружина Поліційної Атлетичної Ліги м. Пассейку (ПАЛ), зложена із українських змагунів. В грах за першенство 4-ї групи „Ч. Січ" перемогла Принцтон В. К. 15:13, 15:7 і ПАЛ Пассейк 15:8, 15:6 та ремісувала з УМСА Вест Сайд (Мастерс) 15:0, 13:15 і Мт. Гретна В. К. 11:15, 15:6 у висліді чого зайняла 2-ге місце після УМСА Вест Сайд (М). Згідно з правильником турніру, півфінали були односетові і в них зустрілися такі пари: УМСА Вест Сайд (Мастерс) першун 4-ї групи з УМСА Філядельфія, що зайняли 2-ге місце в ІІІ-й групі і „Ч. Січ" з першуном ІІІ-ї групи яким була дружина УМСА Вест Сайд І в складі, якої, між іншими, виступають відомі українські відбиванкарі: Попович і Новаківський. В обидвох півфіналах переможцями вийшли дружини 4-ї групи: УМСА Вест Сайд (Мастерс) і „Ч. Січ". Гра „Ч. Січі" з УМСА Вест Сайд І проходила надзвичайно завзято, в якій наша дружина показала відбиванку високої кляси. Після здобуття однієї точки відбиванкарі Вест Сайду були приголомшені зривом „Січовиків" які засилали їх „ракетними" стинками, що їх чудовими виконавцями були: Паславський, Тушник, Круґер і граючий тренер Вишиганов. Щойно при стані 14:1 після цього, як через контузію коліна тимчасово зійшов з корту Нестор Паславський, дійшли до своєї гри суперники і вони зуміли знизити рахунок до 14:12. Остаточно після гарних заграннь „Ч. Січ" здобула рішальну 15-ту точку і цим самим ввійшла до фіналу з Вест Сайд (Мастерс).

Піддержувані гучними вигуками своїх друзів, що зазнали поразки з нашою дружиною, відбиванкарі (Мастерс) сильно прагнули реванжуватися „Січовикам") і на початку здобули ведення 6:2 в першому із 3-х можливих сетів. Одначе і цим разом „Ч. Січ," не зважаючи на втому окремих змагунів, заблистіла в чудових загранях, стинках і бльоках у висліді чого гідно завершила фінал заслуженою перемогою 16:14 і 15:6. Безпосередньо після гри комісіонер Відбиванкової Асоціяції східніх ЗСА С. Мозе вручив „Січовикам" чемпіонський Трофей.

Після короткого відпочинку „Ч. Січ" переїхала до іншої спортової залі де відбувалися гри „Б" клясових дружин. Згідно з правильником першенств ААЮ Ню Джерзі наші відбиванкарі відбули тут свій другий з черги фінал дня, цим разом з латвійським клюбом „Курса", в якому „Січовики" вийшли переможцями — 15:6, 18:16 і цим самим, втретє в своїй історії здобули звання чемпіонів Ню Джерзі ААЮ.

Чемпіонські емблеми змагунам і Трофей вручив „Ч. Січі" Президент ААЮ — Ню Джерзі Гаролд Слопер. Цей великий успіх відбиванкової дружини „Ч. Січі" заслуговує на відзначення, беручи під увагу цілком новий склад, який прийшлося змонтувати після відходу ряду змагунів по чужинецьких клюбах і під чужинецьке спонзорство. Провід ланки був змушений заанґажувати кількох визначних чужинецьких відбиванкарів, головно кол. репрезентанта Болгарії Вишиганова та прибувшого із Зах. Німеччини змагуна юнацької Збірної — Петра Круґера, які разом з Ярославом Тушиком озброюють технікою і досвідом наших молодих: Нестора Паславського, Маркіяна Паславського, Юрія Темницького, Володимира Темницького, Любомира Олесницького, Андрія Голинського і ін. В складі дружини виступають ще С. Вілямс і Д. Шіг.

Кінцевий показник першенств ААЮ — 1975 року — Східні райони ААЮ ЗСА (Верхня чвірка)

1. „Ч. Січ", 2. УМСА Вест Сайд (Мастерс), 3. УМСА Філядельфія

СТЕЙТОВА ААЮ

1. „Ч. Січ", 2. „Курса" Н. Б., 3. ПАЛ, Пасейк, 4. Принцтон В. К.

УСПІХИ ЖІНОЧИХ ДРУЖИН

В двох останніх ліґових змаганнях, що їх вібули наші дружини в залі середньої школи Савд Орандж, дня 25 лютого ц. р., „Ч. Січ" „А" перемогла В. К. Рамзей 3:1 сетів, „Ч. Січ" „Б. У" „Бомберс" В. К. 3:2 сетів. Склад „Ч. Січі" „А": О. Паславська, З. Стебельська, О. Напора, Л. Напора, Х. Клапіщак, Р. Сорочко, З. Ткач, В. Потежна і Р. Пенцак.

Склад „Б" дружини: Х. Васняк, М. Сигіда, Д. Твардовська, А. Терлецька, Л. Тицька, Д. Ольшанівська, І. Паславська, М. Кучинська, М. Турянська, Д. Семенюк, Л. Свинтух, І. Ільницька, Л. Бойко.

О. Твардовський

ТАРЗАН, Ч. 7270. Хата на Тарзанових батьків

"I HAD GREAT FUN MAKING AND PLAYING WITH VINE ROPES — WHICH I LEARNED TO USE LIKE A COWBOY..."

"SOMETHING ELSE I ENJOYED DOING WAS VISITING THE MYSTERIOUS CABIN THAT STOOD ALONE IN A COVE... LITTLE REALIZING ITS RELATIONSHIP TO ME!.."

"I COULD NEVER ENTER IT BECAUSE THE DOOR HAD SOMEHOW BEEN LOCKED... THEN ONE DAY, AS I PLAYED WITH THE DOOR — IT SWUNG OPEN!"

„Мені справляло велику приємність робити із ліян аркани, які я навчився вживати як справжній ковбой".

„Я також любив відвідувати таємничу хатину, яка самітно стояла посеред поляни, хоча я не знав, який зв'язок мала ця хатина зі мною!"

„Я ніколи не міг увійти до неї, бо двері якимсь чином замкнулися... Але одного дня, коли я бавився клямкою — двері раптом відкрилися!"